

להפצת תורתו של הגה"ק
רבי הלל פאלאק זצלה"ה
אבדיק סאטמרגען
בגל הקודש הילולים

פרי קודש הילולים

בס"ד | פרשת כי תבא תשפ"ד | גליון מס' 130 | שנה ג'

דברי תורה עפ"י הספיק"ק "קודש הילולים"

בזכות הכרת הטוב, שבירת התאוות, הכנעת היצר וענוה, זוכים להכנס לארץ ישראל

וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ וְגו' (דברים כו, א).

במדרש (ספרי), "עשה מצוה האמורה בענין שבשכרה תכנס לארץ".

יש לדקדק, הרי מפורש בקרא שאין מצות ביכורים נוהגת אלא לאחר ירושה ושיבה, ומה שייך לומר שיעשו מצוה זו שבשבילה יכנסו לארץ.

ונראה לתרץ על פי מה שבספר בינה לעתים (דרוש ד לחודש אלול, דרוש נט) האריך לבאר כמה וכמה מעלות שבמצות ביכורים, והיינו הכרת הטוב,

שבירת התאוות, הכנעת היצר וענוה עיי"ש.

ובזה אפשר לפרש כוונת הספרי, "עשה מצוה האמורה בענין", כלומר עשו את המדות והעניינים שנאמרו בענין הביכורים. "שבשבילה תכנס לארץ", שעוד קודם שתקיימו המצוה עצמה תקיימו את העניינים המרומזים בה, ובשכרם תזכו לרשת את הארץ.

(ח"ב רד)

הקב"ה מצרף מחשבתם הרעה של הגוים על ישראל כאילו עשאוה

אֲרָמִי אֲבָד אָבִי וְגו' (דברים כו, ה).

פירש רש"י, "מזכיר חסדי המקום, ארמי אובד אבי, לבן בקש לעקור את הכל כשרדף אחר יעקב, ובשביל שחשב לעשות חשב לו המקום כאילו עשה, שבעובדי כוכבים חושב להם הקב"ה מחשבה כמעשה".

צריך טעם אמאי לגוים מחשב הקב"ה מחשבה רעה כמעשה, מה שאין כן אצל ישראל, שלהם אין הקב"ה מצרף מחשבה רעה למעשה (קידושין מ, א), וכי משוא פנים יש כאן.

ונראה לבאר בהקדם מה שפירשנו על הפסוק "כי אהבך ד' אלקיך", שהוא נתינת טעם אמאי רצונו של בלעם לקלל את ישראל נחשב לו לחטא, הלא לבסוף לא קיללם אלא בירכבם, ואם כן מה לי בכך שרצה לקללם ואמאי מצטרפת מחשבתו הרעה למעשה. אלא כיון שמה שלבסוף לא קילל את ישראל לא היה זה בבחירתו, אלא מציווי השי"ת שברוב אהבתו את ישראל

לא הניח לו לקללם, ומכיון שהוא מצידו רצה לקללם ולא נשתנה בזה כלום, לכן נחשב לו שאכן קיללם.

והנה כן הדבר בכל פעם שזוממים הגוים רעה על ישראל חלילה ולבסוף אין מוציאים כוונתם אל הפועל, בשום פעם אין הדבר מפני צדקתם אלא מפני אהבת השי"ת את עמו ישראל, ולכן בדין הוא שתהא מחשבתם הרעה מצטרפת למעשה.

וכן היה אצל לבן, וכפי שהוא עצמו הודה ואמר (בראשית לא, כט), "יש לאל ידי לעשות עמכם רע ואלקי אביכם אמש אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע", ולכן בדין הוא שזה לבד ש"ביקש" לעקור את הכל, עומד לחובתו על אף שבפועל לא הצליחה מחשבתו.

(ח"ב קצט)

הנצרך לקבל מתנות ומאמין שהכל מאיתו ית', שמחתו שלימה

וַיְבָאנוּ אֶל הַמְּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲרָץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ. וַעֲמָה הִנֵּה הַבְּאֵתִי אֶת רֵאשִׁית פְּרֵי הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִתְּנָה לִי ד' וְהִנְחֹתוּ לִפְנֵי ד' אֱלֹקֶיךָ וְגו' וְשִׂמַחְתָּ בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ד' אֱלֹקֶיךָ וְהִלּוּי וְהִגְרָ אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ (דברים כו, ט-יא).

שאני יודע שהכל ממנו ית"ש, "הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי ד'", וממילא כשאני נותן אותו לכהן אין אני הנותן אלא "הנחתו לפני ד' אלקיך", והכהן משולחן גבוה קזכי.

ובנתינה מתוך אמונה זאת, אפשר לומר "ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ד' אלקיך ולביתך אתה והלוי והגר אשר בקרבך", וכמו שדרשו חז"ל (ה"ד ברש"י) על הפסוק בהמשך "עשיתי ככל אשר צויתני" - "שמחתי ושימחתו ב'".

(ח"ב רה)

הנה אמרו חז"ל (ביצה לב, ב), "כל המצפה על שלחן אחרים עולם חשך בעדו וכו' אף חיינו אינן חיים". ולכן מי שנצרך לקבל מתנות, אין שמחתו שלימה כשמקבלן. אולם אם הנותן מאמין ויודע שכל מה שיש לו הכל מאיתו יתברך ומשלו הוא נותן לנצרך, הרי שגם המקבל שמחתו שלימה, כי גם הוא כמו הנותן מקבלים הכל מאת ד'.

וזהו הרמז שבעת נתינת הביכורים לכהן אומר המביא, "ויביאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת", שהכל מאת השי"ת. "ועתה", אחרי

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..."
שם בהקדמה

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר בשבילי איזה דבר בכל שבוע..."
קודש הילולים ח"א עמ' ז'

דברי תענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבינו יואל צ"ל רייכלס אב"ד שאפי, חותנו של רבינו הילל הזקן צ"ל אב"ד אייבשיץ

מעלתו של עובד ה' בשמחה ונהנה מקיום המצוות

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב.

איתא במסכת ברכות (דף ת), גדול הנהגה מיגיעו יותר מירא שמים. דאילו גבי ירא שמים כתיב (תהלים קיב, א), 'אשרי איש ירא את ה', ואילו גבי נהנה מיגיעו כתיב (שם קכז, ב), 'יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך', אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא. ולגבי ירא שמים, 'וטוב לך לא כתיב ביה, עכ"ל הגמרא.

ויש להבין, מיהו "הנהגה מיגיעו". אם הכוונה כפשוטו, מי שנהנה מיגיע כפיו ולא מן הגזל, קשה, וכי ירא שמים אינו כן. ועוד, וכי שכרו של ירא שמים הוא רק 'אשריך' בעוה"ז, ואינו זוכה ל'טוב לך' בעוה"ב על מעשיו הטובים, חלילה לומר כן.

ונראה לפרש, דהש"ס נקט "גדול הנהגה מיגיעו" ולא "מיגיע כפיו" כלשון הפסוק, כי הכוונה על היגע בתורה ובמעשים טובים, כמאמר חז"ל (מגילה ו), יגעתי ומצאתי תאמן. ויש צדיק שגדל בשם טוב, שלא טעם טעם דאיסורא כל ימיו, ומנעוריו לא הניח ליצה"ר להתגבר עליו, וכל מגמתו ותכלית חייו היו להרבות במעשים טובים, ונהנה מעשיית המצוות. וכאשר לא היה יכול לקיים מצוות הצטער על שאינו יכול לעשות רצון קונו. וישנו צדיק שהוא רק "ירא שמים", דהיינו שעבודתו היא מחמת יראת העונש, ואינו נהנה מעשיית המצוה - כי עליו להילחם תמיד עם יצרן, ולא היה לו צער כשלא היה יכול לקיימם, כי לולי העונש לא היה מקיים כלום. והנה ודאי שגם לו יש שכר בעוה"ב,

אבל לא כמו "הנהגה מיגיעו", העובד את ה' בשמחה ונהנה מקיום המצוות.

והחילוק ביניהם לגבי קבלת השכר, יובן עפ"י מה שכתב הרמ"א (ח"מ סי' של"ה ס"א), שמלמד שנמנע ממנו ללמד בגלל שהתלמיד חלה, צריך בעל הבית לשלם לו את כל שכרו, ולא רק כפועל בטל. והיינו דוקא, אם נראה לבית דין שהיה נהנה בלימודו יותר מביטולו. אבל אם נוח לו בביטול, אינו נותן לו אלא כשאר פועל בטל.

וידוע, שיש צדיק שנתפס בעוון הדור (שבת לג), ומת אף בחצי ימיו (שם יג). ולגבי קבלת השכר, אם בימי חייו היה "נהנה מיגיעו", שנהנה וביקש תמיד לקיים עוד מצוות והצטער על ביטולו, יהיה זכאי לקבל שכר אף על המצוות שהיה עתיד לקיימן, אלמלא מת ונעשה "חפשי מן המצוות" (שם ל). אבל "ירא שמים", העובד מחמת יראת העונש בלבד, ולא הצטער כשלא היה יכול לקיים מצוות, אינו מקבל שכר על המצוות שקיומן נמנע ממנו כשנפטר מהעולם, אלא רק כפועל בטל.

וזה שאמרו בגמרא, גדול הנהגה מיגיעו יותר מירא שמים וכו', גבי נהנה מיגיעו כתיב, 'יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך'. 'אשריך' בעולם הזה - שהיתה לך הנאה מקיום המצוות וצער על ביטולו, לכן - 'וטוב לך' בעוה"ב. כי מקבל שכרו גם על מצוות שהיה יכול לקיים אם לא היה מת. 'ולגבי ירא שמים' 'וטוב לך' לא כתיב ביה, כי הוא מקבל שכר רק על מצוות שקיים, ולא על מה שהיה יכול לקיים אם היה ממשיך לחיות. וקל להבין, כי פשוט ומתוך הוא.

דברי ברכה

מזל טוב לצאצאי רבינו הגה"ק צ"ל

הרה"ח דוד צבי שטיינבערג הי"ו

ולבנו הרה"ח אליעזר הי"ו

לרגל נישואי הנכדה-הבת הכלה תחי' עב"ג

החתן ישראל חיים הירש הי"ו בן הרה"ח יוסף דוד הי"ו

הרב ישראל טסלר הי"ו (חתן הרה"ח דב הוס ז"ל ומרת ז. הוס שתבדלח"ט)

לרגל נישואי הנכדה-הבת הכלה תחי'

עב"ג החתן מרדכי אייזנבאך בהרה"ח יוסף יואל הי"ו

הרב אברהם אליעזר הוס הי"ו

ולחתנו הרה"ח שאול לייב וייס הי"ו

לרגל שמחת הבר מצוה של הנכד-הבן הב' שלמה זלמן ני"ו

הרה"ח יעקב משה קליין הי"ו

(חתן הרה"ח ארי' שטיינמן ז"ל ומרת ר. שטיינמן שתבדלח"ט)

ולבנו הרה"ח ברוך הי"ו לרגל נישואי הנינה-הנכדה-הבת הכלה תחי'

עב"ג החתן חיים יוסף כהן ני"ו בן הרה"ח אברהם הי"ו

הרה"ח משה צבי שטיינמן הי"ו

(בן הרה"ח ארי' שטיינמן ז"ל ומרת ר. שטיינמן שתבדלח"ט)

לרגל נישואי הנכד-הבן חיים ברוך ני"ו

עב"ג הכלה בת הרה"ח יוסף יהודה וייס הי"ו

הרה"ח משה צבי בנימין הי"ו ולבנו הרה"ח אברהם הי"ו

לרגל נישואי הנכדה-הבת הכלה תחי'

עב"ג החתן שמואל שישא ני"ו בן הרה"ח עמרם הי"ו

יהי רצון שיזכו לרוות מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת דקדושה לתפארת אבות, הם וכל משפחתם, ויתקיים בהם במהרה "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

לעילוי נשמת

מרת מרגלית בילא ב"ר אהרן נויחויז ע"ה

נלב"ע כ"ג אלול תשס"ו

ת נ צ ב ה

נא להתפלל וללמוד לזכות

הרה"ח דוד צבי בן פרידא אסתר הי"ו

הרה"ח יואל בן חוה גיטל הי"ו

לרפואה שלימה במהרה בתוך שאר חולי ישראל

"עיקר כיבוד אב ואם לעשות רצון אבינו שבשמים כי זה נחשב לאבות כאילו המה עושים, והעיקר לקבוע עתים בכל יום ויום לתורה..." (שם)

"...מי שזכה להיות לו בנים וחתנים צדיקים וכו' המעשים שלהם יהיו לו למשען בעולם הבא וכו' ואין לנו חסד גדול מזה..." (קדוש הילולים בהקדמה)